

РЕГУЛЯТОРНІ ІНІЦІАТИВИ УКРАЇНИ У СФЕРІ
ДЕЦЕНТРАЛІЗОВАНИХ ФІНАНСІВ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ВИКЛИКИUKRAINE'S REGULATORY INITIATIVES IN THE FIELD
OF DECENTRALIZED FINANCE: PROSPECTS AND CHALLENGES

У статті аналізуються регуляторні ініціативи України у сфері децентралізованих фінансів (DeFi) з метою визначення основних перспектив і викликів, що супроводжують впровадження інноваційних технологій у фінансовому секторі. Розглядаються сучасний стан законодавчої бази, нормативно-правові ініціативи державних органів та їх вплив на розвиток децентралізованих фінансових ринків. Окреслено перспективи впровадження технологій блокчейн і смарт-контрактів, що можуть забезпечити прозорість, безпеку й ефективність фінансових процесів. Особлива увага приділяється порівняльному аналізу з міжнародною практикою, що дозволяє окреслити потенційні напрямки удосконалення нормативно-правового поля в Україні. Стаття також висвітлює економічні та технологічні аспекти, пов'язані з інтеграцією технологій блокчейн та смарт-контрактів у фінансову систему, що сприятиме формуванню безпечного та конкурентоспроможного ринку.

Ключові слова: децентралізовані фінанси (DeFi), регуляторні ініціативи, Україна, блокчейн, законодавство, інновації.

This study investigates Ukraine's regulatory initiatives in the rapidly evolving decentralized finance (DeFi) sector, emphasizing the topic's acute relevance in the context of unprecedented technological advancements and the global shift toward digital financial solutions. With the aim of elucidating both the transformative potential and inherent challenges of DeFi, the research employs a rigorous comparative analytical approach that combines a systematic review of current legislative frameworks with qualitative content analysis and detailed case study comparisons from leading financial jurisdictions. By meticulously scrutinizing legal provisions, evaluating policy discourses, and identifying critical obstacles such as scalability limitations, regulatory ambiguities, cybersecurity vulnerabilities, and market instability, the study reveals that DeFi exerts a dual influence on economic dynamics: on one hand, its implementation promises enhanced transparency, security, improved transactional efficiency, and broader financial inclusivity, while on the other hand, it introduces significant risks that may undermine investor confidence and overall market stability if not managed effectively. The findings are further substantiated by comparative insights drawn from experiences in countries like Switzerland, Singapore, and Estonia, which underscore the benefits of adaptive regulatory reforms. The practical value of this investigation is highlighted through its clear, actionable recommendations for policymakers, including the need for legislative updates, the establishment of blockchain regulatory sandboxes, and the strengthening of public-private partnerships to foster a resilient and forward-looking digital financial market. Ultimately, the paper provides a balanced framework that not only identifies the key areas requiring regulatory improvement but also charts a feasible pathway for integrating cutting-edge technological innovation with sound financial governance, thereby enhancing Ukraine's competitive positioning on the global stage and ensuring sustainable economic development.

Key words: Decentralized finance (DeFi), regulatory initiatives, Ukraine, blockchain, legislation, innovations.

УДК 336.7

DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.16-45>

Перебийніс Д.С.¹

аспірант кафедри міжнародних фінансів,
Київський національний
економічний університет
імені Вадима Гетьмана

Perebyinis Dmytro

Vadym Hetman
Kyiv National Economic University

Постановка проблеми. У сучасному світі фінансові технології стрімко змінюють ландшафт традиційного банківського сектора, а децентралізовані фінанси (DeFi) стають справжнім каталізатором цих змін. Вони відкривають безпрецедентні можливості для інновацій у сфері фінансів, створюючи простір для безпечних, прозорих та ефективних транзакцій, які працюють без посередників. Саме в таких умовах Україна, з її високим потенціалом та інноваційним середовищем, знаходиться на порозі великих змін. Розглядаючи регуляторні ініціативи в цій сфері, ми маємо можливість не лише оцінити сучасний стан законодавства, а й виявити перспективи його розвитку в умовах глобальної цифрової трансформації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Актуальність дослідження регуляторних ініціатив

у сфері децентралізованих фінансів (DeFi) зумовлена стрімким розвитком блокчейн-технологій та смарт-контрактів, які змінюють фінансові ринки, створюючи нові можливості та виклики для законодавців. У глобальному масштабі регуляторні підходи до DeFi перебувають у стадії формування, що робить порівняльний аналіз міжнародного досвіду надзвичайно важливим для України. Інтеграція інноваційних технологій у фінансову систему може стати ключовим чинником економічного зростання та підвищення конкурентоспроможності країни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить про значний інтерес до цієї тематики як в Україні, так і за кордоном. Вітчизняні науковці, такі як О. Дем'янчук, Г. Кришталь, Ю. Радіонов, досліджують вплив цифрових технологій на

¹ ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-9562-4560>

фінансову систему України, акцентуючи увагу на необхідності адаптації законодавства до нових реалій. Закордонні дослідники, зокрема Ф. Шар та А. Антонопулос, аналізують переваги та ризики DeFi, включаючи прозорість, безпеку та ефективність. Водночас, звіти міжнародних організацій, таких як Світовий банк та Європейський центральний банк, підкреслюють важливість інтеграції цифрових фінансових послуг для стимулювання економічного зростання. Звіти аудиторських компаній, таких як Deloitte та PwC, також висвітлюють ключові аспекти впровадження DeFi, включаючи оцінку ризиків, регуляторні виклики та перспективи розвитку. Ці звіти акцентують увагу на необхідності створення збалансованого регуляторного середовища, яке сприятиме інноваціям і забезпечуватиме стабільність фінансової системи.

Невирішеними залишаються питання масштабованості, регуляторної невизначеності та кібербезпеки, які стримують розвиток DeFi. Подальші дослідження необхідні для створення збалансованого регуляторного середовища, яке сприятиме інноваціям і забезпечуватиме стабільність фінансової системи.

Постановка завдання. Основною метою даного дослідження є аналіз існуючих регуляторних ініціатив України у сфері децентралізованих фінансів, а також виявлення основних перспектив і викликів, які супроводжують впровадження інноваційних технологій у фінансовому секторі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Уявіть собі фінансову систему, де кожен учасник має рівний доступ до послуг, а централізовані установи, такі як банки, вже не є єдиними посередниками у здійсненні операцій. Саме таку революцію пропонує децентралізовані фінанси. Теоретичні засади DeFi ґрунтуються на ідеях прозорості, автономності та доступності: кожна транзакція записується у розподіленому реєстрі, що забезпечує її незмінність, а кожен користувач може брати участь у фінансовій системі без необхідності звертатися до традиційних посередників. DeFi – це нове слово у світі фінансів, яке поєднує технології блокчейн з фінансовими послугами. В основі цього поняття лежить ідея створення відкритих, автономних і децентралізованих фінансових систем, де смарт-контракти виконують функції, що раніше відводилися банкам, біржам та іншим інституціям [5, с. 105]. Це дозволяє кожному користувачу стати активним учасником фінансового ринку, незалежно від географічного розташування чи фінансового стану. Ключовою технологією, що лежить в основі DeFi, є блокчейн. Уявіть собі ланцюг незмінних записів, доступних усім користувачам, де кожен блок містить інформацію про проведені транзакції. Ця технологія гарантує прозорість і безпеку, зменшуючи можливості для шахрайства.

Смарт-контракти – це інтелектуальні програми, які автоматично виконують умови договору, коли їх параметри задовольняються. Вони працюють як автономні агенти, усуваючи необхідність у посередниках та зменшуючи ризик людської помилки.

До інших інновацій, що активно інтегруються у DeFi, належать орієнтовані на безпеку криптографічні алгоритми, децентралізовані біржі, протоколи кредитування та страхування, а також новітні рішення в галузі управління цифровими активами. Ці технології сприяють створенню гнучких і масштабованих фінансових рішень, що відповідають потребам сучасного ринку.

Однією з найбільш привабливих переваг DeFi є відкритість та доступність: кожен користувач з підключенням до Інтернету може скористатися фінансовими послугами, незалежно від того, чи є у нього традиційний банківський рахунок. Крім того, автоматизація процесів за допомогою смарт-контрактів забезпечує зниження витрат та зменшення людського фактору, що підвищує ефективність операцій [8, с. 96].

Однак, разом із перевагами з'являються і виклики. Децентралізовані фінанси часто стикаються з проблемами масштабованості, що може призводити до затримок у проведенні транзакцій. Також питання безпеки залишається актуальним: навіть невелика помилка у коді смарт-контракту може мати катастрофічні наслідки. Крім того, відсутність централізованого регулювання може створювати невизначеність для інвесторів і ускладнювати вирішення спірних ситуацій.

Таким чином, DeFi відкриває перед нами перспективу абсолютно нового фінансового ландшафту, де інновації й технології стають рушійною силою змін. Водночас, для успішного впровадження цієї системи необхідно уважно аналізувати як її сильні сторони, так і потенційні ризики, створюючи збалансоване середовище для розвитку фінансових технологій.

Впровадження технології блокчейну в міжнародні фінансові структури має потенціал змінити парадигму функціонування фінансової системи, що відчутно вплине на її ефективність, безпеку та прозорість. Блокчейн, в основі якого лежить концепція децентралізації та розподіленої бази даних, може вирішити багато проблем, які існують у сучасних міжнародних фінансових системах [10].

Перш за все, блокчейн може значно підвищити ефективність міжнародних фінансових транзакцій. Технологія цифрових грошей дозволяє здійснювати миттєві перекази коштів без посередництва традиційних фінансових установ. Це може зменшити витрати на операційні витрати та скоротити час, необхідний для здійснення транзакцій, що, в свою чергу, сприятиме підвищенню ліквідності та збільшенню обсягів торгівлі.

Другим важливим аспектом є підвищення безпеки фінансових транзакцій за рахунок використання криптографії та розподіленої природи блокчейну. Технологія забезпечує високий рівень шифрування даних та автентифікації, що робить фінансові транзакції менш вразливими до кібератак та шахрайства.

Впровадження блокчейну сприятиме підвищенню прозорості та відкритості в міжнародних фінансових операціях. Блокчейн забезпечує надійний та неизмінний журнал всіх транзакцій, який доступний для перевірки всіма учасниками мережі. Це дозволяє покращити відстеження грошових потоків та запобігти відмиванню грошей та іншим фінансовим злочинам. Узагальнюючи, впровадження блокчейну в міжнародні фінансові структури може мати значний імпакт на функціонування фінансової системи, підвищуючи її ефективність, безпеку та прозорість [6, с. 79]. Однак, для досягнення повного потенціалу цієї технології необхідно вирішити ряд технічних, регуляторних та організаційних викликів, що стоять перед її впровадженням.

Крім того, важливим аспектом є зниження залежності від посередників у міжнародних фінансових операціях. Традиційно фінансові транзакції потребують участі різних посередників, таких як банки, платіжні системи та інші фінансові посередники. Це може призводити до затримок у проведенні

операцій, додаткових витрат та ризику для безпеки даних. Завдяки блокчейну можна значно знизити роль посередників, оскільки технологія дозволяє прямі, безпосередні та безпечні транзакції між сторонами без необхідності довіряти свої кошти посередникам. Зокрема, впровадження смарт-контрактів, які базуються на технології блокчейну, може відкрити нові можливості для автоматизації фінансових угод та зменшення ризику невиконання умов контракту. Смарт-контракти можуть програмуватися для автоматичного виконання умов при виконанні певних умов, що робить фінансові транзакції більш ефективними та надійними.

Однак, важливо враховувати потенційні виклики та обмеження впровадження технології блокчейну в міжнародних фінансових структурах. Серед них можна виокремити питання щодо масштабованості та продуктивності блокчейн мережі, а також питання щодо регуляторного середовища та міжнародної співпраці в галузі криптовалют та блокчейн технологій (табл. 1).

Крім того, важливим аспектом впровадження блокчейну в міжнародні фінансові структури є розширення доступу до фінансових послуг. Блокчейн може відкрити доступ до фінансових послуг для мільйонів людей, які дотепер були виключені з традиційної банківської системи через відсутність банківських рахунків або недостатню доступність до фінансових послуг. Завдяки блокчейну,

Таблиця 1

Аналіз потенційних переваг та ризиків впровадження блокчейну в міжнародні фінансові структури

Потенційні переваги впровадження блокчейну в міжнародні фінансові структури	
Підвищення ефективності фінансових транзакцій	Миттєві та безпосередні фінансові транзакції, відсутність потреби у посередниках, зменшення витрат та збільшення обсягів торгівлі
Підвищення безпеки фінансових операцій	Високий рівень шифрування даних, автентифікація учасників, надійний журнал транзакцій, що робить транзакції менш вразливими до кібератак та шахрайства
Зменшення залежності від посередників у фінансових транзакціях	Прямі та безпосередні транзакції між сторонами без необхідності довіряти свої кошти посередникам
Підвищення прозорості та відкритості в фінансових операціях	Надійний та незмінний журнал всіх транзакцій, доступний для перевірки всіма учасниками мережі, покращення відстеження грошових потоків та запобігання фінансовим злочинам
Сприяння фінансовій включеності	Відкритий доступ до фінансових послуг для мільйонів людей, які були виключені з традиційної банківської системи, сприяння розвитку економічного потенціалу віддалених регіонів
Потенційні ризики впровадження блокчейну	
Конфіденційність даних	Потенційні проблеми щодо захисту особистих даних та конфіденційності транзакцій, які можуть виникнути через доступність даних у розподіленому блокчейні
Масштабованість мережі	Обмеження щодо швидкості та масштабованості блокчейн мережі, які можуть призвести до затримок у проведенні транзакцій та збільшення витрат на обробку даних
Енергоефективність	Велика кількість енергії, потрібна для майнінгу криптовалют та підтримки роботи блокчейн мережі, що може призвести до екологічних проблем та збільшення витрат на електроенергію
Екологічні впливи майнінгу криптовалют	Використання великих обсягів енергії для майнінгу криптовалют може мати негативний вплив на довкілля через збільшення викидів вуглецю та інші негативні наслідки

Джерело: [10]

люди можуть мати можливість здійснювати фінансові операції безпосередньо з використанням смартфонів або інших пристроїв з доступом до Інтернету, що може сприяти розвитку економічного потенціалу та підвищенню життєвого рівня у віддалених або недостатньо розвинених регіонах [4].

Більше того, блокчейн може допомогти у впровадженні більш справедливих та прозорих механізмів розподілу фінансових ресурсів. Технологія блокчейну дозволяє створювати розумні контракти та децентралізовані фінансові інструменти, які можуть автоматизувати процеси розподілу фінансових активів та забезпечити їхню більш ефективну та справедливую розподільну природу.

Однак, важливо пам'ятати про потенційні ризики, пов'язані з впровадженням блокчейну в міжнародні фінансові структури. Серед них можуть бути враховані питання щодо конфіденційності даних, масштабованості мережі, енергоєфективності та екологічних впливів майнінгу криптовалют. Вирішення цих проблем вимагатиме колективних зусиль технологічних компаній, урядів та міжнародних організацій.

Сучасна нормативно-правова база України перебуває в процесі активної трансформації, адаптуючись до стрімко змінного цифрового світу. Законодавці намагаються впровадити інновації, які відповідають глобальним тенденціям, але традиційні підходи часто створюють певні обмеження для розвитку новітніх технологій. Незважаючи на позитивні зрушення, існує потреба в подальшій модернізації законодавства, яке мало б ефективно інтегрувати інструменти блокчейн-технологій та забезпечувати належний рівень правового захисту для всіх учасників цифрової економіки.

Нині в Україні активно розглядаються різноманітні законодавчі ініціативи, спрямовані на врегулювання сфер, пов'язаних із криптовалютами та децентралізованими фінансами. Регуляторні підходи охоплюють як прагнення до створення ліберального середовища для інновацій, так і необхідність встановлення певних обмежень для запобігання зловживанням. Розробники законів намагаються знайти тонку грань між стимулюванням розвитку технологій та забезпеченням безпеки та стабільності фінансової системи, що є складним, але вкрай важливим завданням.

Державні органи в Україні відіграють ключову роль у формуванні сприятливого регуляторного середовища для децентралізованих фінансів. Вони не тільки створюють нормативну базу, але й виступають посередниками між традиційним фінансовим сектором і новими технологічними стартапами [7]. Завдяки тісній співпраці з експертами, міжнародними організаціями та представниками приватного сектора, уряд має можливість врахувати всі особливості та ризики, пов'язані з впровадженням інновацій, та розробити

збалансовані правила, які стимулюють розвиток ринку і одночасно забезпечують його безпеку.

Попри низку позитивних зрушень, чинне законодавство часто стикається з проблемою правових колізій, що виникають через невідповідність традиційних нормативів сучасним технологічним вимогам. Ці розбіжності створюють правову невизначеність, яка може стримувати інновації у сфері DeFi. Наприклад, існують випадки, коли положення законодавства, розроблені для регулювання традиційних фінансових інструментів, не враховують специфіки роботи смарт-контрактів або розподілених реєстрів. Такі невідповідності потребують комплексного аналізу та перегляду нормативних актів, аби забезпечити гармонійний розвиток цифрової економіки та захистити інтереси всіх учасників ринку [9].

Україна знаходиться на порозі фінансової революції, де технології DeFi можуть стати потужним двигуном інновацій. Розвиток децентралізованих фінансів відкриває перед країною можливості для створення більш прозорого, демократичного та ефективного фінансового ринку. Завдяки зростаючій підтримці стартапів та активній IT-спільноті, Україна має всі шанси стати піонером у сфері впровадження новітніх фінансових технологій, що сприятиме залученню інвестицій і розвитку підприємництва.

Сучасні інновації, такі як блокчейн, смарт-контракти та інші криптографічні рішення, створюють абсолютно нові можливості для фінансової сфери. Вони дозволяють автоматизувати операції, зменшувати витрати та усувати посередників, що значно підвищує швидкість і безпеку транзакцій. Інтеграція таких технологій у традиційні фінансові установи може трансформувати банківську діяльність, створюючи більш адаптивні та конкурентоспроможні системи. Це не лише оптимізує роботу фінансових інституцій, а й надає користувачам більше контролю над своїми активами, відкриваючи нові горизонти для розвитку фінансових послуг (табл. 2).

Впровадження DeFi може стати каталізатором позитивних змін в економіці України. Автоматизація фінансових процесів і зниження операційних витрат сприятимуть підвищенню ефективності економічних операцій, що, у свою чергу, забезпечить стабільність фінансової системи. Доступність фінансових послуг для широких верств населення, зниження бар'єрів для малого та середнього бізнесу, а також зменшення ризиків завдяки прозорості операцій можуть створити основу для стійкого економічного зростання [2]. Усе це допомагає формувати довіру інвесторів і забезпечувати стабільність на ринку навіть у складні глобальні періоди.

Досвід країн, таких як Швейцарія, Сінгапур чи Естонія, демонструє, що ефективно впровадження

Порівняльний аналіз з досвідом зарубіжних країн

Країна	Регуляторний підхід	Основні ініціативи	Рівень технологічної інтеграції	Переваги	Виклики
Швейцарія	Гнучкий, орієнтований на інновації	Crypto Valley, активна підтримка криптостартапів	Високий – широке впровадження блокчейн-технологій	Стабільна фінансова система, високий рівень безпеки	Пошук балансу між інноваціями та суворим регулюванням
Сінгапур	Прозорий, орієнтований на глобальну конкурентоспроможність	Blockchain Regulatory Sandbox, активна підтримка FinTech	Інтенсивний – широке застосування DeFi та смарт-контрактів	Швидкість ринку, міжнародна привабливість для інвесторів	Управління кіберризиками, швидка адаптація до змін
Естонія	Інноваційний, цифровий уряд	Електронне резидентство, цифрове управління державою	Високий – швидке впровадження цифрових технологій	Прозорість, лідерство у цифровій трансформації	Забезпечення глобальної інтеграції та відповідності міжнародним стандартам
Сполучені Штати	Фрагментований (різні підходи на рівні штатів)	Регіональні регуляторні піц-проекти, еволюція правил щодо криптовалют	Змішаний – високий рівень у деяких секторах	Великий ринок, численні інноваційні центри, сильний венчурний капітал	Регуляторна невизначеність, фрагментація на федеральному та штатному рівнях
Об'єднане Королівство	Адаптивний, орієнтований на інновації	Пілотні проекти у Financial Conduct Authority, ініціативи відкритого банкінгу	Середній до високого – поступове впровадження DeFi	Сильний фінансовий сектор, глобальний фінансовий хаб	Невизначеність у пост-Брекзитному середовищі, еволюція регуляторних норм
Японія	Обережний, але прогресивний	Суворе регулювання криптобірж, державні ініціативи з цифрової трансформації	Високий – акцент на безпеку та технологічність	Передові технології, високий рівень захисту інвесторів	Жорсткі вимоги до відповідності, ринкова волатильність
Німеччина	Консервативний, з чіткими правовими нормами	Регламент щодо криптоактивів, пілотні проекти з використанням блокчейну	Середній – високі стандарти безпеки, але повільніша інтеграція	Надійна правова база, стабільна інфраструктура	Повільне впровадження інновацій, бюрократичні перепони
Канада	Балансований, спрямований на підтримку інновацій	Чітке регулювання криптовалют, ініціативи FinTech-інновацій	Високий – активний розвиток блокчейн-стартапів	Прозорий ринок, сприятливе середовище для інвестицій	Різниця в регулюванні на провінційному рівні, виклики масштабування
Україна	Розвивається, з прагненням адаптувати міжнародні стандарти	Розробка законодавчих ініціатив для криптовалют і DeFi, активна IT-спільнота	Формується – зростаюча кількість стартапів та інноваційних рішень	Високий потенціал для інновацій, талановита IT-спільнота	Правова невизначеність, потреба в модернізації регуляторної бази

Джерело: [1; 7]

DeFi можливе за умови гармонійного поєднання інноваційних технологій із сучасним регуляторним середовищем. Ці країни створили гнучкі законодавчі рамки, які стимулюють розвиток цифрових фінансів, забезпечуючи при цьому високий рівень безпеки та захисту користувачів. Україна може успішно адаптувати найкращі практики зарубіжних партнерів, що дозволить не тільки впровадити інновації, але й створити конкурентоспроможну фінансову систему на глобальному рівні. Такий порівняльний аналіз надихає на впровадження

рішень, які сприятимуть інтеграції DeFi в економіку, роблячи її більш гнучкою та стійкою до зовнішніх викликів.

Отже, перспективи розвитку децентралізованих фінансів в Україні виглядають надзвичайно обнадійливо: інтеграція інноваційних технологій може радикально змінити фінансовий сектор, позитивно вплинути на економіку та сприяти стабільності фінансової системи. Водночас, вивчення досвіду зарубіжних країн дозволяє окреслити чіткі кроки до створення сприятливого середовища для

впровадження та розвитку DeFi, що стане запорукою успішного майбутнього української фінансової індустрії [3].

Децентралізовані фінанси (DeFi) – це захоплююча інновація, яка відкриває перед нами новий фінансовий світ без посередників та централізованих структур. Однак, як і будь-яка революційна технологія, DeFi має свої виклики та ризики, які потребують ретельного аналізу та врегулювання. Оскільки DeFi працює за принципом автономності, традиційні законодавчі рамки часто не відповідають його особливостям. Це створює низку правових викликів:

- Невизначеність правового статусу. Багато аспектів діяльності DeFi не підпадають під існуючі норми, що ускладнює захист прав учасників ринку.
- Колізії між юрисдикціями. Різні країни використовують свої підходи до регулювання криптовалют і цифрових активів, що призводить до суперечностей і ускладнює міжнародну співпрацю.

- Проблема «сірих зон». Відсутність чітких правил у деяких сферах може створювати середовище для шахрайських схем та зловживань.

Інновації завжди супроводжуються ризиком технічних збоїв і вразливостей. Смарт-контракти, які автоматизують фінансові операції, можуть містити помилки або бути неправильно запрограмованими, що може призвести до величезних фінансових втрат. Зловмисники постійно шукають вразливості в системах, і навіть незначна помилка може стати точкою входу для хакерських атак, таких як «flash loan» атаки або атаки типу 51%. Різні протоколи та платформи можуть мати різні рівні захищеності, що створює можливості для експлуатації слабких місць при взаємодії між ними [4].

З економічної точки зору, DeFi відкриває значні можливості, але також приносить нові ризики, які можуть впливати на стабільність ринку. Цифрові активи, що використовуються у DeFi, часто демонструють значні коливання вартості, що може призводити до нестабільності ринку і ризиків для інвесторів. Відсутність достатньої ліквідності деяких платформ може вплинути на можливість швидкого продажу активів, що підвищує ризик фінансових втрат під час ринкових коливань. Взаємозв'язок різних DeFi-протоколів може призводити до ефекту доміно: збій однієї платформи може негативно вплинути на всю екосистему.

Впровадження децентралізованих фінансів обіцяє революційні зміни у світі фінансів, проте для їх успішної інтеграції потрібно ретельно врахувати всі правові, технологічні та економічні виклики. Створення гнучкої нормативної бази, постійне вдосконалення систем кібербезпеки та розробка адаптивних економічних моделей – це ключові фактори, що допоможуть зробити DeFi надійним і стабільним інструментом сучасної фінансової системи.

Для того щоб дати поштовх стрімкому розвитку децентралізованих фінансів (DeFi) в Україні, необхідно створити регуляторне середовище, яке не лише враховуватиме сучасні технологічні тенденції, а й забезпечуватиме захист прав учасників ринку. Сучасна політика має бути гнучкою та адаптивною, що дозволить швидко реагувати на інноваційні виклики. Одним із ключових напрямків є розробка спеціалізованих нормативних актів, які регламентуватимуть роботу блокчейн-платформ, смарт-контрактів та інших цифрових технологій, забезпечуючи при цьому баланс між стимулюванням інновацій і захистом інтересів інвесторів та користувачів.

Адаптація законодавства до новітніх технологій – це процес, що вимагає не лише внесення змін до існуючих нормативних документів, а й створення нових правових рамок. До таких пропозицій належать [1]:

- Створення спеціалізованих регуляторних механізмів: розробка законів, що окреслюють поняття цифрових активів, криптовалют та DeFi, із зазначенням конкретних вимог до їх використання.

- Впровадження механізмів регуляторного пісочниці (sandbox): це дозволить тестувати нові технології у контрольованому середовищі, не порушуючи основні принципи фінансової безпеки.

- Регулярне оновлення нормативної бази: встановлення періодичних оглядів законодавства, які допомагатимуть швидко адаптувати правову систему до змін технологічного ландшафту.

Для того щоб інновації розвивалися в Україні, необхідно створити екосистему, яка підтримує дослідження, стартапи та впровадження нових технологій у фінансовій сфері. Заохочення інвестицій у FinTech-сектор, державні гранти, податкові пільги та спеціальні інвестиційні програми для стартапів сприятимуть появі нових проектів і залученню капіталу. Підтримки академічних і наукових досліджень, тісна співпраця між університетами, дослідницькими центрами та підприємствами дозволить генерувати інноваційні ідеї та впроваджувати їх у практику. Створення технологічних хабів та кластерів, централізовані майданчики для обміну досвідом, ідеями та технологіями допоможуть консолідувати знання і сприяти комерціалізації наукових розробок.

Ефективна інтеграція DeFi в економіку можлива лише за умов активного діалогу між державою та приватним сектором. Формування консорціумів та робочих груп, спільні платформи, де представники регуляторів, банків, технологічних компаній і стартапів обговорюють виклики та розробляють спільні рішення для розвитку цифрових фінансів. Регулярні консультації та публічні слухання, створення майданчиків для відкритого обговорення нових законопроектів і реформ дозволить врахувати думку всіх зацікавлених сторін і знизити рівень правової невизначеності [5]. Міжнародне

співробітництво, інтеграція кращих практик зарубіжних країн через участь у міжнародних форумах і конференціях сприятиме обміну досвідом і впровадженню інноваційних підходів у регулювання.

Розробка ефективної регуляторної політики для DeFi в Україні є складним, але надзвичайно важливим завданням. Завдяки адаптації законодавства до сучасних технологічних потреб, створенню сприятливого середовища для інновацій та налагодженню конструктивного діалогу між державою та приватним сектором, Україна може стати однією з провідних країн у сфері цифрових фінансів. Цей інтегративний підхід не лише стимулюватиме розвиток інновацій, але й забезпечить надійний фундамент для стабільного економічного зростання та підвищення конкурентоспроможності на глобальному рівні.

Висновки. У статті розглянуто регуляторні ініціативи України у сфері децентралізованих фінансів (DeFi), що являє собою інноваційний інструмент трансформації сучасного фінансового ринку. Аналіз теоретичних засад DeFi, включаючи основні технології – блокчейн та смарт-контракти, дозволив окреслити як переваги, так і ризики впровадження цієї технології. Розгляд сучасного стану нормативно-правової бази в Україні показав, що країна перебуває у фазі активної трансформації, намагаючись адаптувати традиційні регуляторні механізми до нових цифрових реалій. Значний акцент було зроблено на порівняльному аналізі з досвідом зарубіжних країн, що допомагає ідентифікувати кращі практики у створенні сприятливого середовища для інновацій та вирішення правових колізій. Водночас, стаття висвітлює низку викликів, пов'язаних із правовою невизначеністю, технологічними загрозами та економічними ризиками, які можуть впливати на стабільність і розвиток DeFi-сегменту.

Рекомендації щодо удосконалення регуляторної політики, адаптації законодавства та налагодження співпраці між державними органами і приватним сектором виступають ключовими кроками для забезпечення сталого розвитку цифрових фінансів в Україні. Загалом, інтеграція DeFi має потенціал не лише модернізувати фінансову систему, а й стати важливим чинником економічного зростання та глобальної конкурентоспроможності країни. Для досягнення цих цілей необхідно впроваджувати інноваційні рішення, постійно оновлювати нормативну базу та створювати умови для відкритого діалогу між усіма зацікавленими сторонами.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Дем'янчук О. Фінансова система країни: тенденції та перспективи розвитку : матеріали ІХ Міжнар. наук.-практ. інт.-конф., м. Острогож, 21 жовт. 2022 р.
2. Team C. Despite war and regulatory questions, crypto adoption grows in Eastern Europe driven by

institutions and DeFi activity. Chainalysis. 2024. URL: <https://www.chainalysis.com/blog/2024-eastern-europe-crypto-adoption/> (дата звернення 02.02.2024).

3. Стратегія цифрової трансформації України 2022–2027. 2022. Міністерство цифрової трансформації України. URL: <https://thedigital.gov.ua> (дата звернення: 09.02.2025).

4. Звіт про стан цифрових фінансів в Україні. Національний банк України. 2024. URL: <https://bank.gov.ua/ua/stability/report> (дата звернення: 09.02.2025).

5. Пилипенко О.В., Кришталь Г.О. Вплив криптовалют на українську економіку. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Економічні науки*. 2023. № 3 (70). С. 103–109.

6. Радіонов Ю. Державні фінанси в забезпеченні стабільності фінансової системи країни. *Economy of Ukraine*. 2022. № 65 (9 (730)), С. 77–98.

7. Antonopoulos A. M. Mastering Bitcoin: Unlocking Digital Crypto-Currencies. In O'Reilly Media, Inc, 2014. 296 p.

8. Savirimuthu J. Blockchain and the Law: the rule of code. *SCRIPTed a Journal of Law Technology & Society*. 2019. № 16(1). P. 95–102.

9. Schär F. Decentralized Finance: on blockchain- and smart Contract-Based financial markets. *Federal Reserve Bank of St. Louis*. 2021. № 103(2). P. 153–174.

10. Digital Financial Services: Challenges and Opportunities for Emerging Market Banks. World Bank. 2017. URL: <https://documents.worldbank.org/en/publication/documents-reports/documentdetail/750421502949470705/digital-financial-services-challenges-and-opportunities-for-emerging-market-banks> (дата звернення 02.02.2024).

REFERENCES:

1. Demianchuk, O. (2022) Finansova systema krainy: tendentsii ta perspektivy rozvytku : materialy IKh Mizhnar. nauk.-prakt. int.-konf. (Ostroh, October 21st 2022). Ostroh: vydavnytstvo Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademiia». (in Ukrainian)
2. Team, C. (2024). Despite war and regulatory questions, crypto adoption grows in Eastern Europe driven by institutions and DeFi activity. Chainalysis. Available at: <https://www.chainalysis.com/blog/2024-eastern-europe-crypto-adoption/> (date of access: 02.02.2024).
3. Stratehiia tsyvrovoi transformatsii Ukrainy 2022–2027 [Digital Transformation Strategy of Ukraine 2022–2027]. Ministerstvo tsyvrovoi transformatsii Ukrainy. Available at: <https://thedigital.gov.ua> (date of access: 09.02.2025).
4. Zvit pro finansovu stabilnist [Report on the state of digital finance in Ukraine]. Natsionalnyi Bank Ukrainy. Available at: <https://bank.gov.ua/ua/stability/report> (date of access: 09.02.2025).
5. Pylypenko O. V., Kryshchal H. O. (2023) Vplyv kryptovalut na ukrainsku ekonomiku [The impact of cryptocurrencies on the ukrainian economy]. *Naukovi Pratsi Mizhrehionalnoi Akademii Upravlinnia Personalom Ekonomichni Nauky*, vol. 3 (70), pp. 103–109.

6. Radionov Yu. (2022) Derzhavni finansy v zabezpechenni stabilnosti finansovoi systemy krainy [Public finance in ensuring stability of the country's financial system]. *Economy of Ukraine*, vol. 65(9 (730)), pp. 77–98.

7. Antonopoulos A. M. (2014) *Mastering Bitcoin: Unlocking Digital Crypto-Currencies*. In O'Reilly Media, Inc.

8. Savirimuthu J. (2019) Blockchain and the Law: the rule of code. *SCRIPTed a Journal of Law Technology & Society*, vol. 16(1), pp. 95–102.

9. Schär F. (2021) Decentralized Finance: on blockchain- and smart Contract-Based financial markets. *Federal Reserve Bank of St. Louis*, vol. 103(2), pp. 153–174.

10. World Bank (2017). Digital Financial Services: Challenges and Opportunities for Emerging Market Banks. Available at: <https://documents.worldbank.org/en/publication/documents-reports/documentdetail/750421502949470705/digital-financial-services-challenges-and-opportunities-for-emerging-market-banks> (date of access: 02.02.2024).